

Bolvári-Takács Gábor

A nyelvtudós és teológus Ballagi Mór

„Egy napon lejött az emeletről Brechmittl s ekként szólított meg: – Te srác, gyere stülni. (»Stülni« óportugál nyelven – járkalni, járni, járókalni, járadozni. Ballagi: Nagy Szótár.) Kisétáltunk a Dob uccába, ahol azután a fiatal Brechmittl elmondta, hogy le akar menni a Duna-partra, ahová tudja az egyenes utat. Bennem egyszerre feltámadt régi ábrándom, melyet Brechmittl hajhúzással és fülcibálással még csak jobban szított. Nem tudtam ellenállani részint a váagnak, hogy álmaim tárgyát, a nyílt vizet végre megláthatom; részint pedig Brechmittl mancsának, mellyel elől a hajamat fogta. (»Mancs« óportugál nyelven: Manche, manches, csatorna, csatornázni, csatorázni, csatórozni, csatos cipővel lóbálni, lófrálni, lóbak. Átvitt értelemben: erdei nyünyüke, papi gefrence, valakivel gefrencét ugratni, becsapni, gőzturbina. Ballagi: Nagy Szótár.)”

Karinthy Frigyes halhatatlan műve, az *Így írtok ti* egyik opusza a *Robinson Krausz* című Defoe-paródia, amelyben a kortársak könnyedén azonosíthatták Ballagi Mór alakját és fő művét, *A magyar nyelv teljes szótárát*, hiszen személye a reformkor óta közsímet volt. A Zemplénhez kötődő, idén kétszáz éve született jeles tudósra és egyházi férfúra életútjának felidézésével emlékezünk.

Ballagi Mór 1815. március 18-án született a Zemplén megyei Inócon, szegény körülmények között élő zsidó családban. Apja grófi haszonbérli volt. A héber nyelvvel kis-

gyermekként kezdett ismerkedni. 1829-től a nagyvárad, 1831-től a pápai jesivában tanult, utána nevelői állást vállalt Mórton és Surányban. 1836–37-ben ismét a Pápán, a református kollégiumban találjuk, ahol filozófiát hallgatott, majd a pesti egyetemen matematikát tanult. 1839-ben a párizsi egyetemen mérnökképzésre iratkozott be, de a következő évben hazatért és kiadta a maga korában nagy visszhangot kiváltó – és az országgyűlésben is elismerést arató – *Zsidókról* című röpiratát, amelyben az emancipáció kérdését tárgyalta. Alkalmasint ennek köszönhető, hogy – Eötvös József támogatásával – a Magyar Tudományos Akadémia 1840. szeptember 5-én, tehát 25 éves korában (!) levelező tagjává választotta. Székfoglalóját *Nyelvészeti nyomozások* címmel még azon év decemberében megtartotta és publikálta. 1841-ben kiadta Mózes öt könyvének jegyzetekkel ellátott fordítását is.

1842-től teológiai és filozófiai kurzusokon a tübingeni egyetem hallgatója. 1843-ban Németországban áttért az evangélikus hitre és bölcsészdoktori oklevelet szerzett. 1944-től a szarvasi evangélikus gimnázium tanára. A következő évben megnősült; feleségétől, a római katolikus vallású Lehóczky Idától négy gyermekük született: László (1847), Josephine (1849), Géza (1851) és Aladár (1853).

Ballagit megigézte az 1848-as forradalom. Ebben az évben magyarosította családját, eredetileg Bloch volt. Eötvös kul-

tuszminiszterként egyetemi tanári állást szánt neki a pesti egyetemen, de a szabadságharc kitörése a csapatokhoz szólította. 1848 októberétől hadnagyi, majd főhadnagyi rangban Görgey Artúr hadtesténél irodai fogalmazó, 1849 júniusától századosként a Görgey, majd Aulich Lajos által vezetett hadügyminisztérium elnöki osztályának titkára. Jelen volt a világosi fegyverletételnél.

A szabadságharc bukása után Szarvasra internálták. Az osztrák kormány eltiltotta a tanítástól, ezért Kondoroson gazdálkodásba fogott. 1851-ben az evangélikusról áttért a református hitre és a kecskeméti református teológián a keleti nyelvek és a bibliamagyarázat tanára lett. Felekezetsváltásai mai szemmel kissé szokatlanok, de ha figyelembe vesszük a korabeli oktatásigazgatás szigorú vallási meghatározottságát, döntései nem meglepőek. (Csak példaként említjük a sárospataki kollégium hasonlóan változatos életpályájú és vallású tanárát, a cisztercita rendtagból reformátussá lett, majd nyugdíjazásakor rekatolizált Horváth Cyrillt.)

Ballagi 1855-ben az akkor alapított pesti egyesített Református Theológiai Akadémia első tanári karának tagja lett. Egyedül ő kapott rendes tanári kinevezést, az igazgatással megbízott Török Pál református főesperes és Székács József evangélikus főjegyző rendkívüli (díjazás nélküli) tanárok lettek. (A tanári kar később persze bővült.) Ballagi személyisége és felfogása több mint két évtizeden át meghatározta a tanintézet szellemiségét, a szabadelvű teológia magyarországi megalapítója és fő hirdetője, a társadalmi haladás híve volt. Az univerzális képzettségű nyelvész, bibliafordító és szótáríró héber, görög és német nyelvet, filozófiát, izagógikát, exegézist és dogmatikát adott elő. Teológiájában a francia forradalom elvei is fellelhetők. 1862–67 között az igazgatói teendőket is

ellátta. Következésképpen kiállt az evangélikus és a református egyház egyesítéséért. Számos egyházi tisztséget viselt, így dunamelléki egyházkerületi világi tanácsbíró, zsinati póttag, konventi rendes tag, egyetemes tanügyi bizottsági elnök volt. Az 1861. évi, rövid életű országgyűlésben az ómoravicai választókerület képviselője. Ballagi 1858. december 15-én az MTA rendes tagjává lépett elő. Újabb székfoglalójára a következő év május 2-án került sor *A magyar nyelvészkedés köre. Bevezetésül sémi gyöknyomozásaihoz* címmel. 1877-től visszavonult a tanítástól és csak a tudománynak szentelte életét. Számos nyelvészeti írása, valamint szótárai is ekkor jelentek meg. Széles körű publikációs tevékenységet folytatott, több folyóiratot szerkesztett, legjelentősebb ezek közül a *Protestáns Egyházi és Irodalmi Lap* (1858–89), a *Protestáns Tudományos Szemle* (1869–72) és a *Protestáns Képes Naptár* (1855–72). Nyelvészeti munkáiban nyelvtörténeti, elsősorban etimológiai, jelentéstani kérdésekkel, valamint összehasonlító nyelvészettel foglalkozott. Az ortológusok és neológusok közötti nyelvújítási vitákban felemelte szavát Bugát Pál túlzó kezdeményezései ellen, de amikor a *Magyar Nyelvőr* negatívan minősítette a nyelvújítást, a neológiát vette védelmébe. Példabeszédekét és közmondásokat gyűjtött, magyar nyelvtörténeti és bibliai tanulmányokat közölt, összeállította *A magyar nyelv teljes szótárát* (I–II. kötet, Pest, 1866; ezért elnyerte az MTA Marczi-bányi-jutalmát), továbbá magyar-német, illetve német-magyar kereskedelmi szótárt és kézisótárt, valamint héber nyelvkönyvet írt. Újszövetségi bibliafordításai sajnos kéziratban maradtak – egyéb más munkái mellett.

Kiemelkedő pályát befutó két fia is jelentős életművet hagyott hátra. Ballagi Géza (1851–1907) jog- és politikatudós a sáros-

pataki jogakadémia közel három évtizeden át meghatározó tanára, 1888–90-ben igazgatója, egy ciklusban szabadelvű párti országgyűlési képviselő; Ballagi Aladár (1853–1928) történész a pesti egyetem bölcsészkarán 35 éven át működő nyilvános rendes egyetemi tanár, 1919–20-ban rektor, két alkalommal is függetlenség párti országgyűlési képviselő volt, mindketten az MTA rendes tagjai. Ballagi Aladár egy tanévet a pataki teológián is tanított.

Ballagi Mór 1891. szeptember 1-jén hunyt el Budapesten. Személyiségének értékeléséhez hadd idézzük Csekey Sándor

szavait a teológiai akadémia (ma: KGRE Hittudományi Kar) 150 éves intézménytörténeti kötetéből: „*Hirdette, hogy a lelkész a népre támaszkodva végezze munkáját. (...) Tanári előadásaiiban széles látókört tárt fel tanítványai előtt (...) és igyekezett felkelteni az érdeklődést tudományos kérdések iránt. Isten- és emberszeretet irányította minden cselekedetében. Segíteni, használni és szolgálni akart másoknak. Sokoldalú tudós, fáradhatatlan munkás, jószívű ember volt, akit sokan szeretettek és tiszteltek, és sokan büszkén vallották magukat az ő tanítványának.*”

Női fejek

Gelencsér Katalin

Közművelődési vitairatok

Török József a közművelődés világának kiemelkedő jelentőségű személyisége. 40 évig végzett népművelő, művelődés-szervező, kulturális menedzser, kulturális referens tevékenységét, különböző hatáskörű beosztásainak ellátását mindig a jó ügy érdekében maximálisan megtehető értékőrző, értékközvetítő feladatnak, az emberi boldogulást ismeretkínálattal, képességfejlesztéssel segítő lehetőségnek tekintette. Vele született adottságai – a rendkívül finom és diszkrét megfigyelőképesség, a jelenségek okait kutató következetesség, a kiváló memória és logika; a konfliktusokban várható feszültségeket, következményeit is vállaló közösségi értékrendje – már pályafutása kezdetétől megbecsült kollégává tették.

Egész pályafutását a kiszolgáltatottak, a tudatlanok műveltséghiányának pótlása, a klubok, a közösségek szolidáris együttműködésének kezdeményezése, segítése jellemezte. Munkaköreinek elvárt, természetesen feladatai mellett mindig több tennivalót talált, teljesített, mert hitvallása szerint a közösségi művelődés hatékony szervezése olyan komplex feladat, amelynek minden elemére tekintettel kell lenni, megvalósulását elő kell segíteni. A választott pályát hivatásnak tekintette s ehhez minden lehetséges felsőfokú végzettséget megszerzett. Sokoldalú érdeklődése körébe azonban bekerültek azok a hivatásos tudományt nem érdeklő tapasztalatok, kapcsolatok is, amiket a programjaiban

résztevő fiataloktól, felnőttektől, idősektől, kollégáktól kaphatott.

Török József azon kevés példaértékű közművelődési szakemberek egyike, aki ezeket a tapasztalatokat, jelenségeket, a megszerzett szaktudás birtokában egyszerűségüket, egyediségüket képes volt mindenkor a népművelés, a szociológia, az andragógia, a pedagógia világának értékrendszere alapján értelmezni, a mindennapiság világából tudományos igényességgel rögzíteni, megörökíteni.

Egy-egy település közösségi művelődésének hatékonysága, ha valós emberi, közösségi, társadalmi szükségletekre reagál, megnövelheti a település népességének élet- és képességmegtartó lehetőségeit, fejlesztő ösztönzőit és a település népesség-megtartó erejét is. Ezért a közművelődési szakembernek nemcsak szűken értelmezett kulturális kínálatokkal kell szolgálnia a vonzerőt, hanem a megélhetéshez, a meg- és ott-maradáshoz szükséges információkkal is.

Az önkormányzati törvény alapján 1989-től zömében politikai alapon, négy évre választott – kulturális szempontból laikus – képviselő-testületek és – a közalkalmazotti törvény alapján öt évre kinevezett – közművelődési intézmény igazgatók elképzelései az intézmény helyi, megyei funkcióiról sokszor nem harmonizálnak. Ez sok kifejezett és látenszen létező konfliktus forrása. A helyi társadalom valós információszükségletei mellett mindig jelen van a

helyi hatalom intézményi elvárás-rendszer is. Ez nagyon kényes probléma, mivel a szakmához képest laikus képviselő-testület nevezi ki az intézmény működéséért felelős igazgatót, s fogalmaz meg vele szemben gyakran reprezentációs jellegű elvárásokat, hagyja jóvá költségvetését, működési köreit. Ez is számos feszültség forrása lehet. A közművelődési szakember széles társadalmi rétegekkel, képviselőivel kerül közvetlen emberi, társas kapcsolatba. Hidat kell képeznie az eltérő igények között, ami tevékenységének intézményi és anyagi támogattságában szintén lényeges lehet. Nem könnyű feladat.

A közművelődés világában kifejtett tevékenység a siker és a kudarc bokros lehetőségeit kínálja szervezőinek Ennek oka is számos lehet. Közülük egyik az időjárás, mert az eső, a csúszós út távol tarthatja az érdeklődőket, de egy azonos időpontra szervezett érdekes civil program, vagy helyi jelentős személy temetési időpontja is beleszólhat abba, hogy azon hányán vesznek részt. Mindig a szervező szakembert hibáztatják, ha a meghívott vendég késik, vagy el sem jön, netán az elvárt színvonal alatt adja elő produkcióját. A helyi közművelődés igazi lényegét a tartós folyamatossággal működő klubok, körök, tanfolyamok, közösségi aktivitások jelentik.

A könyv a tanulmányok születési időpontjai alapján közművelődés-történeti tankönyv is lehetne, mert a pályára készülő fiatal belőle szembesülhetne, hogy szakemberként milyen sok érték, feladat vár rá. Az írások legfőbb jellemzője az emberi gondok érzékelése, megértése, megoldása iránt létező sokoldalú figyelem, a tapintatos érdeklődés, a cselekvési körben élők személyes kompetenciájának, boldogulásának közösségi lehetőségeinek fejlesztési szándéka.

Olyan szakember írásainak gyűjteménye ez a könyv, aki nemcsak gyakorolja, hanem reflektálja, kutatja, szervezi mindenkor munkakörének iskolán kívüli, közösségi művelődést érintő társadalmi gyökereit, aktuális feladatait. Szemléletesen, izgalmasan szól arról a sok örömről, amit a közösségi művelődés ösztönzése, szervezése, tapasztalatainak tanítása jelent.

Nemcsak a kulturális szakemberek, hanem a városok, a csekély lélekszámú települések szellemi életének gondozásáról, az élő hagyomány és a helytörténeti kincsek, a helyi identitás őrzéséről és fejlesztéséről felelősen gondolkodó helyi politikai vezetők, az értelmiségi létet komolyan vevő szakemberek számára is példatár, sok ötlet forrása ez a mű. Tanulmányozását, információinak széleskörű ismertetését jó szívvel ajánlom.

(Török József: Vitairatok kultúráról, közművelődésről. Zempléni Múzsza Alapítvány, Sárospatak, 2014. ISBN 978-963-08-8966-7. A kötetre az előszó közzétételével hívjuk fel olvasóink figyelmét. A kiadvány letölthető: www.zemplenimuzsa.hu)

Farkas Tamás

A Duna Művészegyüttes históriája

Egy társulat, jelen esetben egy néptánc-együttes jubileumához kapcsolódó kiadvány rendszeresen megfordul egy táncos kezében. Az ország hivatásos és amatőr együtteseinek számos alkalommal adtak ki az adott évben ünneplő csoport múltját bemutató könyvet. Egy ilyen alkotás feladata általában a jubiláló társulat alakulásának s továbbélésének minél részletesebb bemutatása, kiemelve az alkotók, koreográfusok, rendezők, táncos egyéniségek szakmai teljesítményét.

Péter Márta táncos, szakíró, táncpedagógus, 1969-től hivatásos táncos a Duna Művészegyüttesben, ahol számos szólószerepben aratott sikert. 1979-től a *Táncművészet* című lap szerkesztőségi munkatársa. 1990-től fővárosi és vidéki iskolákban táncpedagógus, és továbbra is újságíró. Ő vállalta magára annak terhét, hogy a Duna Művészegyüttes történetét érdekesen, mégis objektíven feldolgozza, s a felszín mögé lásson. Hiszen a társulat a mindenkor Belügyminisztérium intézménye volt, és ma is az.

A szerző kronológiai sorrendben halad. Nem elsősorban a saját véleményét írja le, hanem széleskörű bázison, forrásokra hivatkozva, idézve elemzi az együttes műveit, táncosait.

Az előzmények időszaka 1956-ig tart, bemutatva az első években készült előadásokat, alkotókat Tarsoly Attilától Lengyelfi Miklósig. Mint a történet során többször, politikai szemszögből is nagyító alá veszi

a társulatot, az adott kor szemlélete szerint.

Ezután 1964-ig Náfrádi László az Állami Népi Együttesben szerzett, formálódott koreográfiai érzékenységet fejezheti ki a Dunának készült műveiben. Majd a korábban táncos-asszisztensként dolgozó Somogyi Tibor váltja a régi mestert, akinek meg kell birkóznia az állandó fluktuációval. Táncosok jönnek, mennek, cserélődnek. Az együttes alakulását követő évekből igen kevés írott és képi anyag maradt az utókorra. Péter Márta mélyreható kutatásának köszönhető szembeötlő a sok fekete-fehér fotó és korabeli megnyilatkozás, kritika.

A tanítványt 1970-ben a mester követi, másodjára. Náfrádi táncosokat hív az Állami Népi Együttesből, a Budapest Táncegyüttesből, budapesti és vidéki amatőr társulatokból. Egyéniségek emelkednek ki, pl. Bakcsi Katalin, Uray Zoltán. Ebben a korszakban kezd vendég koreográfusokkal dolgozni a művészeti vezető. Meg kell említeni Foltin Jolán, Novák Ferenc, Györgyfalvai Katalin nevét, de Orsovsky István koreográfiáit is színpadra viszi az együttes.

1983–1987-ig Mosóczi István mint igazán autentikus személyiség látja el a Duna szakmai irányítását, akinek elfogadása, ön-maga elfogadtatása nem ment egyik napról a másikra. Jóval visszafogottabb, szerényebb koreográfusi programra hagyatkozik, mint a korábbi amatőr együttesekben

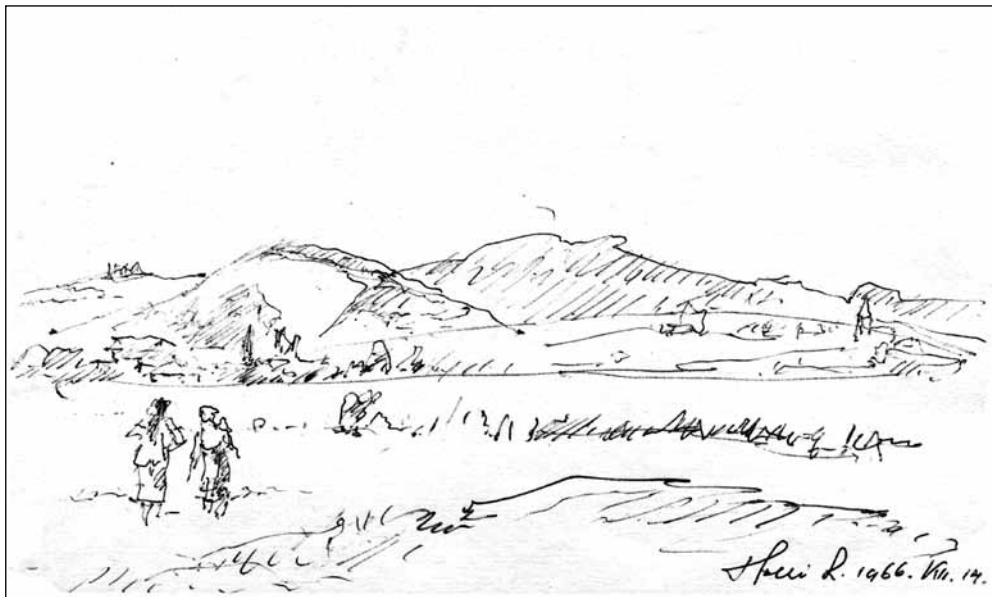
eltöltött évei alatt. Őt Erdélyi Tibor követi. Ez idő tájt számos változással kellett szembenéznie mind a tánckarnak, mind a vezetőknél; a rendszerváltás jelei egyértelműen jelentkeztek a fenntartó körül is.

Mucsi János 1991-ben veszi át az együttes irányítását, aki az amatőr Zalka együttesi tapasztalatait alkalmazza a hivatásos gyakorlatban. Egyedülálló műveket alkot, pl. *Amazonok*, *Danaidák*, *Szuzai menyegző*. Mucsi kiváló szervezője, menedzsere, koreográfusa a társulatnak. Több külföldi, tengerentúli turné kapcsolódik a nevéhez, s övé a Duna Karnevál nevű rendezvény. Az állandó pörgésben lévő vezető mellett egyre több szerepet kap Juhász Zsolt szegedi táncos. Eleinte autentikus folklór-számokat alkot, majd egyre inkább a tánc-

színházi felfogás felé hajlik, főleg miután átveszi Mucsitól az együttes irányítását. Juhász számos sikeres műsorban mutatja be alkotói vénáját, gondolatvilágát, amelyben találkozik a líra, a modern színháztechnika, az eredeti folklór, és mindezek sokszor irodalmi köntösbe bújtatva kerülnek színpadra: *Tavaszi szél*, *Aranyág*, *Feketető*, *Gyöngyszólam*, *Magyar anizs*, amelyekben már alkotótársakra is támaszkodva lesz sikeres.

Péter Márta könyve magas színvonalú, kritikai megfogalmazásoktól sem tartózkodó mű, amely adatgazdagsága és pontos jegyzetapparátusa mellett olvasmányos is, s amely az egyik legfontosabb hazai hivatásos néptáncegyüttes múltját tekinti át, máig ható tanulságokkal.

(Péter Márta: *Eleven történet. A Duna Művészegyüttes és elődegyüttese. Duna Palota Nonprofit Kft., Budapest, 2013. ISBN 978-963-88696-1-6*)

Bodrogkeresztúr Tokaj felől

Zelnik Csaba Ákos

Egy kritikus könyvről

Több mint huszonöt év termését gyűjtötte össze Bolvári-Takács Gábor, amikor *Könyvek bővületében* címmel kötetbe szerkesztette közel hetven recenzióját, illetve kritikáját. A szerző debreceni egyetemistaként kezdett könyvismertetések írását, s e vonzalma a mai napig kíséri tudományos kutatói pályáját. A közreadó orgánumok között tudományos évkönyveket (Herman Ottó Múzeum Évkönyve, Széphalom – A Kazinczy Ferenc Társaság Évkönyve), szakfolyóiratokat (BUKSZ Budapesti Könyvszemle, Confessio, Iskolakultúra, Jogtudományi Közlöny, Közgazdasági Szemle, Magyar Jog, Magyar Tudomány, Múltunk, Táncstudományi Közlemények), regionális lapokat (Debreceni Szemle, Egyetemi Élet, Palócföld, Partium, Sárospataki Füzetek, Zempléni Múzsza), kulturális folyóiratokat (Kritika, Napút, Nyelvünk és Kultúránk, Szín – Közösségi Művelődés, Színház, Táncművészet, Valóság, Zene–Zene–Tánc), valamint hetilapokat (Köznevelés, Reformátusok Lapja, Sárospatak) egyaránt találunk. Az írások terjedelme, fajsúlya eltérő, az egy-másfél flekkes cikktől az egy íves elemzésig.

A könyv tartalmilag három részre oszlik. Az első (*Történelem és társadalom*) Ortutay Gyula monumentális Naplójának recenziójával indul, amelyet további 28 ismertetés követ, nagyjából a tárgyalt témák időrendjében. A hangsúly a második világháború utáni politikátörténeten, illetve a Kádár-korszak bemutatásán

van (pl. Borbándi Gyula: Magyar politikai pályaképek 1938–1948; Hódos György: Kirakatpercek; Huszár Tibor: A hatalom rejtett dimenziói; 1956. A forradalom kronológiája és bibliográfiája; Kalmár Melinda: Ennivaló és hozomány; Bibó István (1911–1979). Életút dokumentumokban; A fogoly Bibó István vallomása...; Pozsgay Imre: 1989; Pozsgay Imre: Koronatanú és tettestárs; Kulcsár Kálmán: Két világ között). De megjelennek egyetemes történeti témák is (pl. Klaus-Jürgen Matz: Ki mikor uralkodott, kormányzott?; Lendvai L. Ferenc: Közép-Európa koncepciók; Kövics Emma: Az európai egység kérdése és Németország 1919–1933; Pritz Pál: Pax Germanica; Fischer Ferenc: A megosztott világ).

A *Művészet és politika* című második részben egyebek mellett filmtörténeti (Magyar filmlexikon; Veress József: A magyar film története; Bokor Pál: A siker helye Hollywood; Szilágyi Gábor: Tűzkeresztség; Szilágyi Gábor: Életjel; Sándor Tibor: Őrségváltás; Sándor Tibor: Őrségváltás után; Magyar filmográfia. Játékfilmek 1931–1997), színházi (Színház és diktatúra a 20. században; Eörsi László: „Megbombáztuk Kaposvárt”) és táncos (Hagyomány és újítás a táncművészetben...; Én, Maja Pliszeckaja; Nádas Myrtil: Piruettek és ábrándok) könyvekről olvashatunk.

A tematikájában legszélesebb, harmadik fejezetben (*Jogélet, nevelés, művelődés*)

közreadott 26 recenzió főleg felsőoktatási (A Debreceni Egyetem története 1912–2012; A Debreceni Református Kollégium története; A „Debreceni Iskola” nevelés-tudomány-történeti vázlata; Pálfi József: Református felsőoktatás Erdélyben; A Kolozsvári Bolyai Tudományegyetem 1945–1959; A bolognai folyamat Közép-Európában), sárospataki iskolatörténeti (Dienes Dénes – Ugrai János: A Sárospataki Református Kollégium története; Ugrai János: Önállóság és kiszolgáltatottság; Ködöböcz József: Árvay József, a magyar népoktatásügy sárospataki apostola; Maller Sándor: Gróf Klebelsberg Kunó és a Sárospataki Református Főiskola; Kováts Dániel: Móricz Zsigmond és Sárospatak) és közművelődési (Kovács Bálint: Protestáns népfőiskolai mozgalom Magyarországon; Koncz Gábor: A közművelődés gazdasági kutatásának kezdetei Magyarországon 1974 és 1989 között; Közművelődési Nyári Egyetem 1999–2008) témákat ölel fel, de más társadalomtudományi írások is felbukkannak (Erdő Péter: Egyházjog; Ködöböcz József: Finkey Ferenc élete és munkássága; Tudomány, kultúra, politika.

Gróf Klebelsberg Kunó válogatott beszédei és írásai; Kozma Tamás: Erdei séta). A könyv végén egy-egy elemzés olvasható a Szín – Közösségi Művelődés és a Zempléni Múzsza folyóiratokról.

A szerző könyve előszavában felteszi a kérdést: „Lehet-e tanulsága egy évekkel ezelőtt megjelent recenzióknak?”; és meg is válaszolja azt: igen, mert „a bíráló, azon túl, hogy segíthet megítélni az adott mű szakirodalmi helyét és szerepét, segíthet megérteni is keletkezésének korát és feltételeit. Történelmi léptékkal mérve aligha vitatható, mennyire fontos, hogy a mai kutató a releváns értékeléshez ne csak az általa használt feldolgozások tartalmát, hanem létrejöttük motívumait, körülményeit is ismerje.”

A szerző álláspontját elfogadva mindezt annyiban egészítjük ki, hogy az internetes információgyűjtés és a sokszor ellenőrizhetetlen adatforrások és értékelések világában feltétlenül elismerésre méltó, ha valaki, konkrét műről konkrét véleményt alkotva, nevét és álláspontját vállalva kíván eligazítást nyújtani más érdeklődőknek és (leendő) olvasóknak, hirdetve Gutenberg örökségének időtállóságát.

(Bolvári-Takács Gábor: Könyvek bűvöletében. Elemzések, bírálatok, kritikák. Zempléni Múzsza Alapítvány, Sárospatak, 2015. ISBN 978-963-12-1964-7. A kiadvány letölthető: www.zempenimuzsa.hu)

Számunk szerzői

Asbóth Balázs 1989-ben született Debrecenben. Író, költő, történelem-magyar szakos tanár, a Debreceni Egyetem Irodalmi Kör alapító tagja.

Bolvári-Takács Gábor PhD 1967-ben született Sárospatakon. Kulturális menedzser, történész, jogász, a Honvéd Együttes Művészeti Nkft. ügyvezető igazgatója, a Magyar Táncművészeti Főiskola egyetemi tanára, lapunk alapító főszerkesztője.

Bödecs László 1988-ban született Szombathelyen. Magyar szakos bölcész, költő, a Fiatal Írók Szövetségének tagja (Budapest).

Engly Sándor PhD 1956-ban született Tarjánban. Református lelkész, a Sárospataki Református Teológiai Akadémia tanszékvezető egyetemi tanára.

Farkas Tamás 1984-ban született Kamuton. Néptáncművész, koreográfus, táncpedagógus, a békéscsabai Tabán Néptáncegyüttes vezetője.

Gelencsér Katalin 1941-ben született Adonyban. Bessenyei György-díjas népművelő, tanár, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma volt közművelődési fősztályvezetője, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Karának ny. főiskolai docense.

Koncz Gábor PhD 1950-ben született Sátoraljaújhelyben. Közgazdász, egyetemi magántanár, főiskolai tanár, a TIT Stúdió Egyesület igazgatója, lapunk tanácsadó testületének elnöke.

Kustár György 1980-ban született Nyírbátorban. Református lelkész, magyar szakos bölcész, a Sárospataki Református Teológiai Akadémia főiskolai tanársegéde, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem PhD-hallgatója.

Lapis József PhD 1981-ben született Sárospatakon. Költő, kritikus, irodalomtörténész, lapunk tanácsadó testületének tagja (Debrecen).

Novák György 1999-ben született Miskolcon. Angol tagozatos gimnáziumi tanuló (Eger), a Debreceni Egyetem Irodalmi Kör tagja.

Oláh András 1959-ben született Hajdúnánáson. Író, költő, tanár.

Siska Péter 1984-ben született Nyíregyházán. Magyar szakos tanár, költő.

Striker Sándor PhD 1953-ban született Budapesten. Irodalomtörténész, művelődéskutató, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Karának egyetemi docense.

Támba Renátó 1987-ban született Ózdon. Író, költő, kutató, a Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Karának PhD-hallgatója.

T. Kiss Tamás PhD 1949-ben született Jászberényben. Művelődéskutató, a Wesley János Lelkészképző Főiskola főiskolai tanára.

Tölgyesi Géza 1956-ban született Dombóváron. Költő (Sopron).

Ungvári Judit 1968-ban született Berettyóújfaluban. Újságíró, szerkesztő, riporter (Debrecen).

Vitéz Ferenc PhD 1965-ben született Kisvárdán. Irodalomtörténész, költő, újságíró, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem tanszékvezető főiskolai docense, a *Néző • Pont* folyóirat írója, szerkesztője, kiadója.

Zelnik Csaba Ákos 1966-ban született Pásztón. Közgazdász, tudományos kutató (Budapest).

Tokaj- Hegyalja

*Tanulás,
hagyományörzés,
mesterségek!*

**INNOVATÍV TECHNOLÓGIÁK
MEGHONOSÍTÁSA
A HAGYOMÁNYÖRZÉS ÉS
A HOZZÁ KAPCSOLÓDÓ
KÉPZÉS ÉS KUTATÁS TERÉN
(TÁMOP-3.2.15-15-2015-0001)**

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE